

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۱۰۱

عروج

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۱۰۱، «عرج» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «عرج» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «عرج» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۱۰۱
ریشه	عرج
تعداد تکرار	۱۰
تعداد مشتقات	۷
تعداد ریشه مرتبط	۸۳

فهرست مشتقات

۱. الْأَعْرَجُ (۲) ۲. الْمَعَارِجُ (۱) ۴. كَالْمَعْرُجُونَ (۱) ۶. يَعْزُجُ (۳)
۲. تَعْرُجُ (۱) ۵. مَعَارِجَ (۱) ۷. يَعْزُجُونَ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۱)	۱۷. بصر (۱)	۳۴. خول (۲)	۵۱. ظهر (۱)	۶۸. قمر (۱)
۲. اخو (۲)	۱۸. بوب (۱)	۳۵. دبر (۱)	۵۲. عدد (۱)	۶۹. كُفِرَ (۱)
۳. ارض (۴)	۱۹. بیت (۱۱)	۳۶. دخل (۲)	۵۳. عذب (۲)	۷۰. کون (۴)
۴. اکل (۲)	۲۰. بین (۱)	۳۷. رحم (۲)	۵۴. عرجن (۱)	۷۱. لعل (۱)
۵. الف (۲)	۲۱. تحت (۱)	۳۸. رسل (۱)	۵۵. عرجون (۱)	۷۲. لیس (۲)
۶. الک (۱)	۲۲. جری (۱)	۳۹. روح (۱)	۵۶. عرش (۱)	۷۳. لُفِكَ (۱)
۷. الله (۵)	۲۳. جعل (۱)	۴۰. ستت (۱)	۵۷. عقل (۱)	۷۴. مرض (۲)
۸. الم (۱)	۲۴. جمع (۱)	۴۱. سقف (۱)	۵۸. علم (۲)	۷۵. ملک (۲)
۹. اله (۵)	۲۵. جناح (۱)	۴۲. سلم (۱)	۵۹. عمل (۱)	۷۶. نزل (۳)
۱۰. امر (۱)	۲۶. جنح (۱)	۴۳. سمو (۵)	۶۰. عمم (۲)	۷۷. نفس (۲)
۱۱. امم (۲)	۲۷. جنن (۱)	۴۴. سنو (۲)	۶۱. عمی (۲)	۷۸. نهر (۱)
۱۲. انس (۱)	۲۸. حتی (۱)	۴۵. سوی (۱)	۶۲. عود (۱)	۷۹. وحد (۱)
۱۳. اوی (۱)	۲۹. حرج (۶)	۴۶. شتت (۱)	۶۳. غفر (۱)	۸۰. ولج (۲)
۱۴. ائی (۱)	۳۰. حی (۱)	۴۷. صدق (۱)	۶۴. فتح (۲)	۸۱. وله (۵)
۱۵. ای (۱)	۳۱. خرج (۲)	۴۸. طوع (۱)	۶۵. فضض (۱)	۸۲. ولی (۱)
۱۶. برک (۱)	۳۲. خلق (۱)	۴۹. طیب (۱)	۶۶. قدر (۳)	۸۳. یوم (۳)
	۳۳. خمس (۱)	۵۰. ظلل (۱)	۶۷. قدم (۱)	

فهرست آیات

۱. {الحجر - ۱۴} وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ
۲. {النور - ۶۱} لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ أَيْمَانُهُمْ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعاً أَوْ أَشْتَاتاً فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتاً فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
۳. {السجدة - ۵} يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَنْزِلُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ
۴. {سبأ - ۲} يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ
۵. {يس - ۳۹} وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ
۶. {الزخرف - ۳۳} وَلَوْ لَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ
۷. {الفتح - ۱۷} لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يَعدُّبُهُ عَذَابًا أَلِيمًا
۸. {الحديد - ۴} هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
۹. {المعارج - ۳} مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ
۱۰. {المعارج - ۴} تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ